

Täysistunto

Tiistai 23.11.2021 klo 14.02—20.17

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 17 ja 34 a luvun muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 89/2021 vp
Lakialoite LA 41/2019 vp
Toimenpidealoite TPA 158/2020 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 15/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 15/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. Esittelypuheenvuoro, edustaja Meri, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.28 **Leena Meri ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Valiokunnan puheenjohtajana esittelen mietinnön. Esityksessä ehdotetaan muun muassa muutettavaksi rikoslain terrorismirikoksia koskevaa 34 a -lukua. Keskeisimmät ehdotetut muutokset ovat terroristiryhmiin liittyvien säännösten soveltamisalan laajentaminen säätämällä rangaistavaksi yleisesti se, että henkilö hoitaa terroristiryhmän terroristisen rikollisen toiminnan kannalta olennaista tehtävää, ja terrorismirikoksiin liittyvän julkisen kehottamisen säätäminen rangaistavaksi.

Esityksessä ehdotettujen lainsäädäntömuutosten valmistelun taustalla ovat suomalaisten kotiuttamiseen al-Holin leiriltä liittyvät, hallituksen joulukuussa 2019 tekemät linjaukset lainsäädännön tarpeellisista muutoksista. Tuolloin heräsi erityisesti kysymys terroristijärjestöihin ja -ryhmiin liittyvän sääntelyn kattavuudesta ja vertailukelpoisuudesta muiden valtioiden lainsäädäntöihin verrattuna. Esitys perustuu työryhmän työhön.

Mietinnössään valiokunta pitää tärkeänä, että Suomen terrorismirikoksia koskevaa lainsäädäntöä ja sen kattavuutta on arvioitu hallituksen linjauksen myötä perusteellisesti lain valmisteluprosessissa. Valiokunta korostaa, että terrorismirikoksia koskevan säännösten on tärkeää olla kattavia suhteessa sääntelyn tavoitteeseen eli ihmisten henkeä, terveyttä ja turvallisuutta hyvin vakavasti vaarantavan rikollisuuden torjumiseen.

Lakivaliokunta pitää esityksen tavoitteita perusteltuina ja asianmukaisina. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta katsoo, että ehdotetulle sääntelylle on painava yhteiskunnallinen tarve ja hyväksyttävät perusteet. Valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muutattomana. Perustuslakivaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossa todennut, että tunnusmerkistö on sen aikaisempi terrorismirikoksia koskeva tulkintakäytäntö huomi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

oiden rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vähimmäisvaatimukset täyttävä. Perustuslakivaliokunta totesi, että sääntelyä on sen soveltamisen kannalta kuitenkin syytä täsmentää niin, että siitä nyt ehdotettua paremmin käyvät ilmi edes keskeisimmät ryhmän rikollisen toiminnan kannalta olennaiset tehtävät.

Nyt ehdotetussa säännöksessä tarkoitettuja tehtäviä ei esityksen perusteluiden mukaan voi luetella tyhjentävästi, mihin vaikuttaa se, että tällaiset toimet voivat ajan kulumisen myötä muuttua. Esityksen perusteluissa lisäksi katsotaan, että kohdassa tarkoitettuja tehtäviä rajataan hyväksyttävällä tavalla kohdan perusteluissa. Hallituksen esityksen perusteluissa on esitetty esimerkein, millainen toiminta täyttää pykälän mukaisen rikoksen, ja tuodaan esiin toisaalta myös esimerkkejä tilanteista, joita ei voida pitää olennaisena tehtävänä. Perusteluissa tuodaan esiin myös rajat, joita kansainvälinen humanitäärinen oikeus asettaa terrorismirikoksia koskevien rangaistussäännösten soveltamiselle.

Lakivaliokunta on mietinnössään arvioinut varsin perusteellisesti terroristiryhmän toimintaan osallistumista koskevassa rangaistussäännöksessä tarkoitettua olennaisen tehtävän osalta pykälän perusteluissa olevaa rangaistavuuden rajausta koskien pelkkää oleskelua terroristiryhmän hallitsemalla alueella, omaa perhettä palvelevia kotitaloustehtäviä tai lasten hoitamista. Esityksen perusteluiden mukaan mainitussa toiminnassa on kyse henkilön yksityiselämän piiriin kuuluvasta ja muusta tavanomaisesta rankaisemattomasta toiminnasta, josta on erotettava terroristiryhmää ja sen useita jäseniä laajemmin palvelevat rikollisen toiminnan kannalta olennaiset tehtävät, joiden voidaan katsoa merkitsevän terroristiryhmän jäsenen toimivalmiudesta huolehtimista.

Lakivaliokunta pitää rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen noudattamista rangaistussäännösten valmistelussa olennaisen tärkeänä. Hallituksen esitystä sekä saamaansa selvitystä arvioituaan lakivaliokunta katsoo, että ehdotettu rikoslain terroristiryhmän toimintaan osallistuminen täyttää sääntelyn täsmällisyyteen ja tarkkarajaisuuteen liittyvät vähimmäisvaatimukset. Valiokunta katsoo, että säännöksen soveltamisen tai laillisuusperiaatteen kannalta ei ole saavutettavissa merkittävää lisäarvoa sisällyttämällä esimerkitapauksia pykälän säännökseen. Lisäksi siihen, mitä kohdan perusteluissa mainittuja tekoja ja miten kuvattuina sisällytettäisiin säännökseen, liittyy merkittäviä rajanvetokysymyksiä. Edellä todetun valossa valiokunta pitää ehdotettua säännöstä perusteltuna ja puoltaa sen hyväksymistä muuttamattomana.

Uutena terrorismirikoksena säädettäisiin rangaistavaksi terrorismirikoksiin liittyvä julkinen kehottaminen, jolla kehoitettaisiin tai houkuteltaisiin värväytymiseen terroristiryhmään tai terrorismirikoksen tekemiseen siten, että kehoitus tai houkuttelu on omiaan aiheuttamaan värväytymisen tai terrorismirikoksen tekemisen. Kehotuksesta tai houkuttelusta ei edellytettäisi aiheutuvan rikoksen tai sen rangaistavan yrityksen tekemisen vaaraa. Terrorismirikoksiin liittyvän julkisen kehottamisen rahoittaminen ja matkustaminen toiseen valtioon sellaisen julkisen kehotuksen tekemistä varten tulisivat rangaistavaksi terrorismirikoksen rahoittamisena ja matkustamisena terrorismirikoksen tekemistä varten.

Perustuslakivaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossaan todennut, että ehdotuksen seurauksena syntyvä tilanne, jossa hyvin samantyyppinen kehottamisteko voi tulla rangaistavaksi kahden eri säännöksen perusteella riippuen siitä, onko terroristinen tarkoitus kytkettävissä kehottamiseen vai kehottamisen kohteena olevaan tekoon ja aiheutuuko kehottamisteosta konkreettinen vai abstraktinen rikoksen vaara, on rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen ja siihen liittyvän täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimuksen kannalta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

varsin vaikeaselkoinen. Perustuslakivaliokunta on todennut, että säätelyä olisi syytä täsmentää ja selkeyttää.

Valiokunta kuitenkin korosti, että suhteellisuusvaatimuksen näkökulmasta rangaistavaksi säädettävän julkisen kehottamisen sisältö on erityisen moitittavaa ja puuttuminen siihen rikosoikeuden keinoin tärkeää myös ihmisten perusoikeuksien suojelemisen kannalta. Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotettu säännös ei muodostu hyväksyttävyy- ja oikeasuhtaisuusvaatimuksen kannalta ongelmalliseksi.

Lakivaliokunta on arvioinut tuota asiaa erityisesti säätelyn mahdollisen selkeyttämis- ja täsmentämistarpeen kannalta perustuslakivaliokunnan näkemysten pohjalta. Lakivaliokunnan mielestä hallituksen esityksen perustelulausumista riittävän selkeästi ilmenee, että nimenomaan terrorismirikosten tekemiseen kehottavien julkisten kehottamistekojen rangaistavuus määräytyy jatkossa ainoastaan nyt ehdotetun uuden pykälän mukaan, eli kyse on erityissäännöksestä. Lakivaliokunta kuitenkin katsoo, että terrorismirikoksia koskevan säätelyn kokonaisarvioinnin yhteydessä on syytä arvioida myös kehottamisrikoksia koskevan säätelyn toimivuus ja selkeys.

Lakivaliokunta on mietinnössään kiinnittänyt huomiota jo aiempien lainsäädäntöhankkeiden yhteydessä terrorismirikoksia koskevan säätelyn kokonaistarkastelun tarpeeseen. Lakivaliokunta pitää tärkeänä, että tulevassa kokonaisarvioinnissa arvioidaan lainsäädännön toimivuutta, ilmiöiden kehittymistä ja keskeisten verrokkimaiden lainsäädännön ja käytännön kehitystä myös perheenjäsenten mahdolliseen rikolliseen toimintaan liittyvien kysymysten osalta.

Hallituksen esityksen yhteydessä on käsitelty myös lakialoite ja toimenpidealoite. Koska lakivaliokunta puoltaa terrorismiryhmän toimintaan osallistumisen säätämistä rangaistavaksi hallituksen esityksen pohjalta, valiokunta ehdottaa, että aloitteet hylätään.

Lakialoite sisältää lisäksi ehdotuksen kansalaisuuslain muuttamiseksi siten, että kansalaisuuden menettämisen perusteena olevan tuomitun rangaistuksen pituutta lyhennetään. Vaikka lakivaliokunta ehdottaa lakialoitteen hylkäämistä, valiokunta pitää kuitenkin erittäin tärkeänä, että myös kansalaisuuslain soveltamiskäytäntöä seurataan ja arvioidaan sekä tarvittaessa ryhdytään lainsäädäntötoimiin, mikäli se osoittautuu aiheelliseksi.

Valiokunnan päätösesityksenä on, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esityksen lakiehdotukset sekä hylkää lakialoitteeseen sisältyvät lakiehdotukset sekä toimenpidealoitteen. Mietintö ei ole yksimielinen, ja se sisältää pykälämuutosesityksen ja lausumia. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vestman.

18.38 **Heikki Vestman kok:** Arvoisa puhemies! Rikosvastuu ei toteudu terrorismirikoksissa Suomessa. Suomessa on tuomittu terrorismista vain yksi henkilö, Turun puukkoiskun terroristi. Muissa Pohjoismaissa ja Euroopan maissa tuomioita on langetettu useita myös al-Holin leiriltä palanneille naisille. Terrorismioikeudenkäyntejä on ollut Suomessa vain neljä kahden vuosikymmenen aikana. Syytteet ovat kaatuneet erityisesti näytön puutteeseen.

Tapauksia ei etene edes esitutkintaan. Julkisuudessa suojelupoliisi on tuonut esille huolen siitä, ettei esitutkintoja terrorismirikoksissa käynnistetä, vaikka perusteita olisi. Ulkomailla tapahtuneiden terrorismirikosepäilyjen osalta esitutkinnan käynnistämisestä päättää poliisin sijaan valtakunnansyyttäjä. Näyttääkin siltä, että jostain syystä terrorismirikok-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

sisä on rikoslain tunnusmerkistöjen aukkojen lisäksi tosiasiallisesti korkea tuomitsemiskynnys, syyttämiskynnys ja esitutkintakynnys. Tämä on kestävä tontti.

Supon julkisuuteen antamien tietojen mukaan Suomesta on lähtenyt Syyrian ja Irakin konfliktialueille yli 80 tunnustettua henkilöä, joista arviolta noin parikymmentä on palannut Suomeen. Todennäköisesti lähtijöitä on ollut enemmän. Monet heistä ovat todennäköisesti palvelleet Isis-terroristijärjestöä. He ovat siis omasta vapaasta tahdostaan lähteneet palvelemaan maailman raakalaismaisinta terroristijärjestöä, joka haluaa brutaleilla keinoilla tuhota vääräuskoiset. He ovat kääntäneet selkänsä suomalaiselle yhteiskunnalle ja arvoillemme. He ovat lähteneet taistelemaan toisten ihmisarvoa, vapautta, koskemattomuutta, turvallisuutta ja demokratiaa vastaan.

Arvoisa puhemies! Lainsäätäjän tehtävä on huolehtia siitä, että ainakaan laissa ei ole terroristisen toiminnan mentävää aukkoa. Suomi on tähän asti täyttänyt kriminalisoinneissa lähinnä kansainvälisten ja eurooppalaisten velvoitteiden vähimmäisvaatimukset, ei kattavampia kriminalisointeja, kuten muut Euroopan maat. Tästä syystä tein edustaja Kauman kanssa loppuvuonna 2019 lakialoitteen terroristiryhmän toimintaan osallistumisen kriminalisoinnista sekä lakialoitteen kansalaisuuden poistamiseen johtavan terrorismituomion vähimmäispituuden alentamisesta. [Sebastian Tynkkynen: Omanne eivät tukeneet sitä!]

Terroristijärjestön toimintaan osallistuminen ja kuuluminen on nimenomaisesti kriminalisoitu useissa maissa, kuten Norjassa, Tanskassa, Ranskassa ja Kanadassa. Näissä maissa on annettu tuomioita myös Isisin kalifaatista palanneille.

Arvoisa puhemies! Hallitus käynnisti alkuvuonna 2020 terroristilakeja koskevan työryhmätyön, ja hallituksen esitys on ollut nyt siis eduskuntakäsittelyssä. Lakivaliokunta puoltaa sitä, että rikoslailla rangaistavaksi säädetään yleisesti se, että henkilö hoitaa terroristisen rikollisen toiminnan kannalta olennaista tehtävää, ja että terrorismirikoksiin liittyvä julkinen kehottaminen säädetään rangaistavaksi. On tärkeää, että lakialoitteessamme esitetty voimassa olevaa pykälää kattavampi terroristisen toiminnan kriminalisointi nyt etenee. Kuten perustuslakivaliokunnan antamassa lausunnossa on todettu, terroristisen toiminnan poikkeuksellisen vakava luonne on otettava huomioon myös arvioitaessa sitä vastaan käytettävien keinojen oikeasuhtaisuutta. Sääntely on tärkeää perusoikeuksien suojelun kannalta. Suomeksi sanottuna terrorismiin, poikkeuksellisen vakavaan koko yhteiskuntaan kohdistuvaan rikollisuuden muotoon, tulee vastata kovillakin keinoilla suomalaisten turvallisuuden ja muiden perusoikeuksien suojaamiseksi.

Arvoisa puhemies! Pelkänpä, että siitä huolimatta, että terroristiseen toimintaan osallistuminen saadaan tällä lainmuutoksella entistä laajemmin rangaistavaksi, hallituksen esitys ei vastaa kattavuudeltaan esittämäämme pykälää. Kuten valiokunnan mietinnössäkkin on todettu, ongelmaksi jää sellainen selvästi terroristijärjestöä palveleva toiminta, joka ei täytä olennaisen tehtävän edellytystä. Erityisesti kyse on kotona tapahtuvasta toiminnasta, joka tosiasiallisesti vaikuttaa myönteisesti terroristiryhmän toimintaedellytyksiin, kuten kotitaloustehtävät ja lasten hoitaminen.

Hallitus on palauttanut Suomeen al-Holin leiriltä Isisin jihadistitaistelijoitten vaimoja. Ainakaan toistaiseksi esitutkintaa ei ole julkisuuden tietojen mukaan käynnistetty eikä syytteitä ole nostettu. Sen sijaan Norjassa Isis-nainen on tuomittu osallistumisesta terroristiorganisaation toimintaan perusteilla, jotka liittyvät kodin ja lasten hoitamiseen. Kuitenkin hallituksen esityksessä on todettu: ”Mainitun kaltaisessa toiminnassa on kyse henkilön yksityiselämän piiriin kuuluvasta ja muusta tavanomaisesta rankaisemattomasta toiminnasta, josta on erotettava terroristiryhmää ja sen useita jäseniä laajemmin palvelevat rikol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

lisen toiminnan kannalta olennaiset tehtävät, joiden voidaan katsoa merkitsevän terroristiryhmän jäsenten toimintavalmiudesta huolehtimista”.

Arvoisa puhemies! Näyttääkin siltä, että hallituksen näkemys, johon lakivaliokunnan enemmistö on yhtynyt, on jollain tavalla sokea sille tosiasialle, että Isisin kaltaisen terroristijärjestön toiminnan olennainen osa on perheen valjastaminen osaksi terroristiryhmän toimintaa ja ryhmän tavoitteiden saavuttamista. Tuenkin lakivaliokunnan oppositioedustajien vastalauseen muutosehdotusta, jonka mukaan kriminalisoitavaksi tulisi myös toimiminen tavanomaisissa kotitaloustehtävissä sekä lapsista huolehtiminen, kun sillä vaikutetaan myönteisesti terroristiryhmän rikollisiin toimintamahdollisuuksiin. Tähän myös lakivaliokunnan kokoomusedustaja on yhtynyt. [Leena Meri: Ei kaikki!] Tämä vastaa myös paremmin lakialoitteessamme esitettyä kattavaa terroristijärjestön toimintaan osallistumisen kriminalisointia. Kiitän myös siitä, että vastalauseessa on asetettu kannattamaan esittämäämme kansalaisuuslain muutosta, jossa Suomen passi otetaan pois maanpetos-, valtiopetos- ja terrorismirikokseen syyllistymisen perusteella nykyistä lyhyemmän tuomion perusteella.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kaleva.

18.45 **Atte Kaleva kok:** Arvoisa puhemies! Suomi on historiassaan suhtautunut kansainväliseen terrorismiin valitettavan sinisilmäisesti, aivan kuten edustaja Vestman äsken ansiokkaasti totesi. Meillä on ollut epätodennäköistä joutua vastuuseen teoistaan, ja jos niin on käynyt, tuomiomme ovat olleet kansainvälisesti vertaillen lieviä. Erityisen lieviä ne ovat olleet, koska pääsääntöisesti ensikertalainen istuu vankeustuomiostaan korkeintaan puolet. Ensikertalainen voi olla vielä useampaan kertaan. Olemme olleet valmistautumattomia. Valmistautumattomina olemme seuranneet maailman menoa ja saaneet siitä esimakua itsekin. Suomi on ollut Länsi-Euroopan mittapuulla muslimivähemmistömme lukumäärään suhteutettuna suurmaa esimerkiksi jihadististen terroriorganisaatioiden värväs- ja tukialueena. Jostakin syystä juuri Suomesta lähti suhteellisesti huomattava määrä väkeä Isisin riveihin.

Käsillä oleva lakiehdotus vie terrorismilainsäädäntöämme oikeaan suuntaan, mutta valitettavasti se on monessa suhteessa riittämätön. Rikoslakimme on tekokeskeistä: kun teet näin, seuraamus on tällainen. Mutta miten tekokeskeinen lähestyminen toimii terrorismiin? Terrori-iskun välittömiä uhreja ovat tietysti ne, joihin väkivaltainen teko kohdistuu. Terrorismilla on kuitenkin aina myös muita tavoitteita ja kohteita. Sen tarkoituksena on murtaa kansalaisten turvallisuuden tunne ja luottamus. Terroristi haluaa levittää kauhua ja pelkoa koko väestöön. Terroristiset iskut ovat vakavia hyökkäyksiä yhteiskuntaamme, elämäntapaamme ja arvojamme vastaan. Kysymys ei ole vain niistä usein sattumanvaraisista ihmisistä, joihin luodit, autot, pommit tai puukoniskut osuvat. Kysymys on meistä kaikista. Meistä jokainen on terrorismin uhri. Terrorismi on teko silloinkin, kun varsinainen isku on jo ohi.

Terrorismissa rikollisena tekona pitää nähdä iskun suoranaisten toteutuksen lisäksi myös terrorismin edistäminen ja terroristisessa organisaatiossa toimiminen. Esimerkiksi Isisin riveihin liittyneet eivät yleensä lähtiessään ole tienneet, mitä konkreettista, yksittäistä tekoa he ovat menneet tekemään. Varmuudella he ovat kuitenkin tienneet, millaiseen toimintaan he ovat lähtemässä mukaan. Isis-kalifaatti ei nimittäin suinkaan pyrkinyt omassa propagandassaan vähätteleämään äärimmäisen väkivaltaista julmuuttaan. Päin vastoin, sillä suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

rastaan ylpeiltiin. Terrorismlainsäädäntöön ei tarvita al-Holin jihadistinaisten kokoista porsaanreikää.

Arvoisa puhemies! Meidän on ajateltava terroristisen toiminnan luonne toisin. Meidän pitää kriminalisoida se, että joku matkustaa liittyäkseen terroristijärjestöön. Meidän pitää kriminalisoida kaikki terrorismin tukeminen ja mahdollistaminen. [Sebastian Tynkkynen: Kyllä!] Meidän on osoitettava, että olemme tosissamme. Terrorismirikoksen enimmäisrangaistuksen pitää olla elinkautinen vankeus, ja rangaistusten pitää olla kautta linjan tuntuvia. Terrorismirikoksen pitää kaikissa tapauksissa voida johtaa Suomen kansalaisuuden menettämiseen. Pysyvä oleskelulupa pitää voida peruuttaa ja määrätä maahantulokielto ulkomailla oleskelevalle terroristille. Terrorismirikokset eivät saa vanhentua.

Olen jokseenkin vakuuttunut siitä, että käsillä olevaa lainsäädäntöä vaivaa sama ongelma kuin nykyisiä lakejammekin. Näyttökynnys on hilattu niin korkealle, että sen ylittäminen on kohtuuttoman vaikeaa. Tästä seuraa, ettei syytteitä nosteta eikä tuomioita langeteta. Lopulta ketään ei tuomita.

Terrorismirikosten selvittäminen vaatii paljon kansainvälistä yhteistyötä. Terrorismiin puuttuminen vaatii erityistä osaamista poliisin lisäksi myös syyttäjiltä ja tuomareilta. Olisi ehkä tarpeen miettiä, voisimmeko keskittää kaikki terrorismiprosessimme syyttäjille ja tuomareille, joilla on erityistä osaamista sekä lainsäädännön että terrorismin käytäntöjen suhteen.

On tärkeää, ettei Suomi tarjoa terroristille levähdyspaikkaa tai turvaa. Meidän on huolehdittava siitä, että selvien terrorismirikosten tapahduttua esitutkintoja käynnistetään, syytteitä nostetaan ja tuomioita annetaan. On tärkeää, että terroristi tietää jäävänsä kiinni ja joutuvansa kohtaamaan tekojensa seuraukset. Ei voi olla niin, että kriisialueilla toiset maksavat kalliisti virheistään, kun taas samaan toimintaan osallistuneet suomalaiset pelastetaan tänne levittämään myrkyllistä ideologiaansa ja kasvattamaan seuraavaa jihadistipolvea. Se ei yksinkertaisesti ole oikein.

Arvoisa puhemies! Tämä laki on askel oikeaan suuntaan. Askel on kuitenkin valitettavasti liian lyhyt. Se on riittämätön välittämään tarpeeksi jämäkkää viestiä siitä, että me emme hyväksy terrorismia missään muodossaan. Me tarvitsemme enemmän ja ryhdikkäämpiä toimenpiteitä. Valiokunnan mietintöön liittyvän vastalauseen lausumaehdotukset ovat kannatettavia. Niiden lisäksi meidän tulee olla jatkuvasti valmiita tilkitsemään lainsäädäntömme reikiä ja tarkastelemaan uudestaan lakiemme toimivuutta. Terroristeilla ei ole mitään paikkaa Suomessa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tynkkynen.

18.50 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa rouva puhemies! Terrorismirikoksia koskevia rangaistussäännöksiä olisi nyt tarkoitus muuttaa ja täydentää tällä hallituksen esityksellä, jota nyt käsittelemme. Hallituksen esityksen mukaan terroristiryhmiin liittyvien säännösten soveltamisala laajenisi merkittävästi, kun terroristiryhmän toiminnan edistämisen rikosnimike muutettaisiin terroristiryhmän toimintaan osallistumiseksi ja rangaistavaksi tulisi yleisesti se, että henkilö hoitaa terroristiryhmän terroristisen rikollisen toiminnan kannalta olennaista tehtävää. Uutena terrorismirikoksena säädettäisiin rangaistavaksi terrorismirikoksiin liittyvä julkinen kehottaminen, ja terrorismirikoksiin liittyvän julkisen kehoittamisen rahoittaminen ja matkustaminen toiseen valtioon sellaisen julkisen kehoittamisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

tekemistä varten tulisivat rangaistaviksi terrorismirikoksen rahoittamisena ja matkustamisena terrorismirikoksen tekemistä varten.

Perussuomalaisten mukaan esitetyt muutokset ovat tarpeellisia vastatessaan moniin niihin ongelma-kohtiin, joita terrorismirikoksia koskevassa sääntelyssä on havaittu. Esitetyt laajennukset ovat keskeisiä sen varmistamiseksi, että terroristiryhmien toimintaa aktiivisesti tukevat henkilöt on mahdollista saattaa rikosoikeudelliseen vastuuseen toiminnastaan. Me perussuomalaiset olemme kuitenkin huolissamme siitä, että ehdotettuun sääntelyyn jää aukkoja.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan terroristiryhmän terroristisen rikollisen toiminnan kannalta olennaisen tehtävän hoitamista olisi kaikkien sellaisten terroristiryhmän rikollisten päämäärien kannalta merkityksellisten tehtävien hoitaminen, jotka konkreettisesti edistävät tai auttavat terroristiryhmän tavoitteena olevien tai sen jo suunnitteleminen rikosten tekemistä tai muuten vaikuttavat myönteisesti terroristiryhmän rikollisiin toimintamahdollisuuksiin ja tavoitteenasetteluun ja ovat näin edistävästi vaikuttamassa terroristiryhmän edustaman toiminnan vaarallisuuteen. Tehtävän hoitaminen edellyttäisi toisin sanoen aktiivista toimimista terroristiryhmän terroristisen rikollisen tavoitteen edistämiseksi. Riittävää rangaistusvastuun syntymiseksi ei siten olisi se, että henkilö on passiivisesti jossakin muodollisessa asemassa terroristiryhmässä tai että hänen hoidettavakseen on annettu tehtävä, jonka mukaisia toimia hän ei kuitenkaan tosiasiallisesti tee. Olennaisena tehtävänä ei voitaisi myöskään pitää esimerkiksi pelkästään oleskelua terroristiryhmän hallitsemisessa tiloissa tai hallitsemalla alueella tai sitä, että henkilö toimii tavanomaisissa, omaa perhettään palvelevissa kotitaloustehtävissä taikka huolehtii lapsistaan tai muiden lapsista.

Hallituksen esityksessä ehdotettujen lainsäädäntömuutosten valmistelun käynnistämisen taustalla on suomalaisten kotiuttamiseen al-Holin leiriltä liittyvä hallituksen joulukuussa 2019 tekemä linjaus terrorismirikoslainsäädännön tarkastelusta ja tarpeellisten lainsäädäntömuutosten tekemisestä.

Arvoisa puhemies! Tämä asia on niin tärkeä, että jatkan vielä uudella puheenvuorolla, kun nyt aika meinaa loppua. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Aika ei kyllä vielä meinannut loppua, koska olisi ollut seitsemän minuuttia aikaa, mutta aina voi ottaa uuden puheenvuoron. — Ja nyt otetaan seuraavaksi edustaja Kankaanniemi.

18.54 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Lakivaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Meri, esitteli tämän käsittelyssä olevan esityksen, ja täällä kuultiin erinomaiset puheenvuorot edustajilta Vestman, Kaleva ja Tynkkynen, ja tämän osalta viittaan niihin.

Hieman muistelen menneitä jälleen, niin kuin minulla silloin tällöin on tapana. Olin tasan 20 vuotta sitten lakivaliokunnan jäsen. Silloin tapahtui syksyllä tunnettu New Yorkin terrori-isku, ja tuolloin, tuon iskun jälkeen, silloinen tasavallan presidentti Halonen kutsui lakivaliokunnan Linnaan vierailulle. Sen vierailun teemana oli terrorismi ja terrorismin vastainen taistelu. Tuon terrori-iskun jälkeen Yhdysvaltain silloinen presidentti George W. Bush julisti, että ”olet joko meidän puolellamme tai terroristien puolella”. Hän haastoi koko maailman, kaikki valtiot, terrorismin vastaiseen taisteluun tällä ikään kuin uhkauksella, että jos ette ole meidän puolellamme, niin olette terroristien puolella. Tämä herätti koko maailman siihen tilanteeseen, mihin oltiin ajautettu. Muistelen, että presidentti Ha-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

lonen kertoi pitkän poliittisen uransa tiimoilta ja muutoin, että ennen vuotta 2001 YK:ssa oli 50 vuotta etsitty määritelmää, pyritty sopimaan, miten määritellään terrorismi, ja se ei ollut onnistunut. New Yorkin iskujen jälkeen tuolla presidentti Bushin lausumalla määritelmä löytyi heti ja kaikki valtiot — no, ehkä nyt eivät kaikki mutta liki pitäen — panivat rikoslainsäädäntöönsä terrorismipykälät. Meillä oli siinä ongelma, kun meidän pisin rangaistus oli riittämätön siihen rikosluokkaan nähden ja jouduttiin tekemään sellainen systematiikasta poikkeava menettely rikoslakiin rangaistuksen enimmäismäärän osalta. Se kuitenkin tehtiin tuossa tilanteessa, ja ilmeisesti se on edelleen voimassa, ja nyt sitten ollaan tässä tilanteessa, että mietitään, miten tätä asiaa parannetaan.

Terrorismi on tullut tälle maapallolle viime vuosikymmeninä hyvin voimakkaana, ja sen edessä ei ole syytä nöyristellä vaan tulee ottaa se hyvin vakavasti. Uhka on koko ajan olemassa, ja siksi meidän on tärkeää myös lainsäädäntöä kehittää siihen suuntaan, että siihen pystytään myös meidän maassamme vastaamaan. On tietysti annettava hallitukselle tunnustus, että edes pieni askel oikeaan suuntaan nyt otetaan, mutta niin kuin täällä kuulimme asian hyvin tuntevilta edustajilta, askel on vaatimaton ja riittämätön, ja siksi vetoan, että koko kokoomuksen ryhmä mutta myös kaikki muut vastuunsa turvallisuudesta kantavat — ihmisten ja isänmaan ja ihmiskunnan turvallisuudesta huolta kantavat — ovat tässä aktiivisesti mukana edistämässä terrorismista vapaata maailmaa ja sen kauhistuttavien seurauksien torjumiseksi tarvittavia uudistuksia. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Meri.

18.58 **Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! Kun olen nyt aiemmassa puheenvuorossa esitellyt valiokunnan yhteisen ja enemmistön näkemyksen siitä, mitä on säädetty, niin nyt tuon esille perussuomalaisten valiokuntaryhmän sekä oman näkemykseni tästä lainsäädäntöhankkeesta.

On hyvä, että muutoksia tuli, ja ne vastaavat osittain tarpeisiin, mutta kuten perussuomalaisten valiokuntaryhmä myös minä olen pettynyt siihen, että siihen jää aukkoja. Täytyy huomata, että nyt on kyse poikkeuksellisen vakavasta rikollisuudesta.

Tämä esitys pitää sisällään tosiaan sen, että rikollisen ja terroristisen toiminnan täytyy täyttää olennaisen tehtävän vaatimus eli olennaisen tehtävän hoitaminen, ja se edellyttää aktiivista toimintaa terroristiryhmän tavoitteiden edistämiseksi. Olennaisena tehtävänä eikä siten myöskään rangaistavana tehtävänä ei voida pitää sitä, että oleskelee terroristiryhmän hallitsemisissa tiloissa tai terroristialueella ja hoitaa perhettään, on kotitaloustehtävissä tai huolehtii omista tai toisten lapsista — se löytyy muuten hallituksen esityksestä.

Voit siis olla vähän semmoinen niin kuin yhteisön lastenhoitaja, ja sitä pidän hyvinkin kummallisena, koska toiminta tosiasiallisesti vaikuttaa myönteisesti terroristiryhmän rikollisiin toimintamahdollisuuksiin siinä, jos vaikka nainen hoitaa kaikkien lapsia ja muut käyvät niin sanotusti töissä terroristina, minkä vuoksi tällaisten tehtävien olisi syytä kuulua rangaistavuuden piiriin. Kuten täällä tuotiin esille useissa puheenvuoroissa, niin kyse on niin moitittavasta toiminnasta.

Suomeen palaavia niin kutsuttuja Isis-vaimoja ei kyllä jatkossakaan voida tuomita pelkästään sillä perusteella, jos he pystyvät näyttämään, että he ovat siellä vain tehneet ruokaa, ellei voida sitten muulla tavoin osoittaa, että he ovat olleet aktiivisesti toiminnassa rikollisen tavoitteen edistämiseksi, ja nämä näyttövaikeudet siinä tulevat, sillä eivät ne

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

muut terroristit siellä tule todistamaan, että se Isis-vaimo siellä sitten hoiteli muitakin tehtäviä kuin lapsia.

Esimerkkinä on Norjasta tilanne, jossa henkilön on katsottu osallistuneen terroristiseen toimintaan pelkästään pitäessään huolta lapsista ja tehdessään ruokaa ja pestessään pyykkiä, ja rangaistus oli kolme ja puoli vuotta vankeutta. Muistikuvani mukaan tämä päätös ei ole lainvoimainen, mutta joka tapauksessa näin Norjassa. Mikään ei estäisi, että me Suomessa tekisimme edistyksellistä lainsäädäntöä, johon muut Pohjoismaat voisivat sitten viitata, että tehkäämme kuten Suomessa. Ideana kai oli ihan aidosti puuttua tähän ongelmaan ja rangaista siitä.

Nyt on hyvä huomata, että tämä koko toiminta perustuu rikollisille terroristisille tavoitteille. Kyseessä siis ei ole mikään partiolaisten leiri, jossa vain sattuu olemaan mukana joku rikollinen siipi, vaan kaikki siinä toiminnassa mukana olevat tietävät kyllä, mistä on kyse. Niin kuin aikaisemmin sanoin, niin lapsia hoitava vanhempi edesauttaa sitä toimintaa omalla tavallaan ja varmuudella jakaa koko terroristisen tavoitteen. Ei sinne nyt kukaan ole erehdyksessä eksynyt, ja jos on, niin varmasti hän sieltä sitten pääsee pois eikä tule rangaistavaksi. Epäilen, että joku nyt vahingossa väärään lentokoneeseen menee ja sinne sitten eksyy ja siellä vuosia viettää. Tästä syystä me teimme tämän pykälämuutosehdotuksen.

Samoin teimme lausumaehdotuksia vastalauseeseen ensinnäkin siitä, että kansalaisuuden voi menettää, jos syyllistyy maanpetos-, valtiopetos- tai terrorismirikokseen, ja riippumatta siitä, kuinka pitkä tuo teko on. — Edustaja Vestman, esititte lakialoitteessanne kahta vuotta, ja se oli hyvä alku, mutta suojelupoliisin kuulemisen yhteydessä tuli esille muuta. — Suojelupoliisi katsoi, että siinä ei pitäisi olla lainkaan aikaa, koska siinä on pohjarikoksena jo niin vakava rikos, [Heikki Vestman: Kannatan!] joka kattaa sellaisia rikoksia, jotka vakavalla tavalla puuttuvat valtion elintärkeisiin etuihin. Jos tosiaan tulet tuomitukseksi tuosta, niin ei muuta kuin kansalaisuus pois.

Samoin suojelupoliisin kuulemisessa tuli esille tämä lausuma 3, joka sitten myöhemmin tulee vielä esiteltäväksi toisessa käsittelyssä, mutta kerron siitäkin nyt lyhyesti. Oleskelulupa voitaisiin peruuttaa ja maahantulokielto määrätä ulkomailla oleskelun aikana. Nyt se on mahdollista vain ja ainoastaan niin, että pitää tulla käymään täällä välillä, ja sehän on tietysti aivan kummallista.

Tosiaan on hienoa huomata, että teillä kokouksessa on edustajia, jotka tukevat näitä vastalauseita. Valiokunnassa eivät kaikki kokoomuslaiset tosiaan olleet tämän meidän vastalauseemme takana, ja nyt toivon, että te pystytte vaikuttamaan ryhmäänne siinä, että olisitte yksimielisesti tämän takana ja osoittaisitte, että olette vakavasti tämän asian äärellä. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vestman.

19.04 Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Kiitos edustajakollegoille edellä erinomaisista puheenvuoroista. Haluan vielä nostaa muutaman asian tähän keskusteluun.

Ensinnäkin kysymys tästä näytöstä ja sen saamisen vaikeudesta. Mediassa oli syyskuussa krp:n rikostarkastajan haastattelu, jossa hän kuvasi tätä tehtävää selvitystyötä hyvin haastavaksi: ”Isisin hallitsemilla alueilla ei ollut minkäänlaista toimivaa hallintoa, jolta tietoa voisi pyytää. Kalifaatista ei myöskään saatu tietoja tiedustelupalveluilta tai armeijalta.” Tämä on suora sitaatti, joka jatkuu: ”Tietojen keruu perustuu silloin näiden henkilöi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

den omiin kertomuksiin, ja kun heitä kuullaan epäillyn asemassa, he voivat itse arvioida, mitä haluavat kertoa ajastaan siellä ja sen tapahtumista.”

Eli tämä näyttökysymys on aivan oleellinen siinä, että terroristista toimintaa saadaan tutkittua ja toisaalta sitten syytteeseen ja tuomiolle. Tässä samassa haastattelussa krp:n rikostarkastaja nosti esille sen, että joissakin maissa terrorismirikoksen tunnusmerkiksi riittää, että ihminen ainoastaan oleskelee terroristijärjestön hallitsemalla alueella ja hyväksyy sen olotilan. Ja tällä perusteella sitten voidaan katsoa terroristijärjestöön kuuluvaksi.

Tältä osin lakivaliokunnan mietinnössä on todettu, että valiokunnan saaman selvityksen mukaan vertailuvaltioissa ei ole säädetty terrorismirikoksena rangaistavaksi pelkästään sitä, että henkilö oleskelee järjestön tai ryhmän hallitsemalla alueella. Tätä jäin nyt kummeksimaan juurikin tämän krp:n rikostarkastajan haastattelun perusteella. Mitä vertailumaita siinä on sitten käytetty, kun krp:n mukaan kuitenkin tämänlaista sääntelyä nimenomaan muista maista löytyy, jossa näyttöongelmaa vastaavalla tavalla ei ole?

Toisena asiana haluan nostaa esille tämän lausumaesityksen kolmannen kohdan, joka siis kuuluu siten, että hallituksen tulee tuoda viivyttämättä eduskunnan käsiteltäväksi esitys ulkomaalaislain muuttamisesta siten, että pysyvä oleskelulupa voitaisiin peruuttaa ja maahantulokielto määrätä ulkomailla oleskelun aikana. Tämä on erinomaisen kannatettava esitys, ja tämä sama esityshän löytyi Sipilän hallituksen toimenpideohjelmasta alkuvuodelta 2019. Valitettavasti Marinin hallitus ei ole tätä tärkeää asiaa vienyt eteenpäin. Tämä ulkomaalaislain muutos on ilmeisesti suojelupoliisinkin kannattama, kuten lakivaliokunnan puheenjohtaja tuossa toi esille.

Puhemies Anu Vehviläinen: Sitten edustaja Tynkkynen, ja ystävällisesti kerron, että tältä puhujakorokkeelta 7 minuuttia voi puhua.

19.07 Sebastian Tynkkynen ps: Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Kun puhemies Rine on näitä 7 minuutin puheenvuoroja joskus typistänyt 5 minuuttiin, niin ajattelin, etten katkaise puheenvuoroa kesken kaiken vaan jatkan loppuun, mutta kun huomasinkin, että olitte vaihtuneet tuossa juuri hetken aikaa sitten, niin uskallan nyt 7 minuuttia papattaa, jos niikseen on. Jatkan nyt kesken jäänyttä puheenvuoroani.

Arvoisa puhemies! Meidän perussuomalaisten mielestä on päivän selvää, että esimerkiksi kotitaloustehtävistä ja lapsista huolehtiminen tosiasiallisesti vaikuttaa myönteisesti terroristiryhmän rikollisiin toimintamahdollisuuksiin, minkä vuoksi tällaisten tehtävien olisi syytä kuulua rangaistavuuden piiriin. Muussa tapauksessa Suomeen palaavia niin kutsuttuja Isis-vaimoja ei jatkossakaan voida tuomita terroristien hyväksi tapahtuneesta toiminnasta, ellei heidän voida näyttää muulla tavoin toimineen aktiivisesti terroristiryhmän terroristisen ja rikollisen tavoitteen edistämiseksi. Esimerkiksi Norjassa henkilön on katsottu osallistuneen terroristiseen toimintaan pitäessään huolta lapsista, tehdessään ruokaa ja pestessään pyykkiä. Tuomittu rangaistus oli 3,5 vuotta vankeutta. Isis-taistelija ei ole mahdollista lähteä kotoaan taistelemaan, jos hänen tehtäväkseen jää huolehtia lapsista, pestä pyykit, tehdä ruuat ja niin edelleen. Isis-vaimo mahdollistaa tämän.

Me perussuomalaiset emme pidä asianmukaisena lakia, jossa rangaistavaa on ainoastaan aktiivinen terroristiryhmän tai -järjestön rikolliseen toimintaan osallistuminen ja jossa passiivinen järjestöön kuuluminen ei riitä rangaistusvastuun syntymiseen. Vaikka terroristiset organisaatiot eivät välttämättä pidä rekistereitä tai luetteloita siihen kuuluvista henkilöistä tai anna organisaatioon kuulumista osoittavia asiakirjoja, on henkilön sitoutumi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

nen terroristiryhmään kuitenkin lähtökohtaisesti pääteltävissä olosuhteista. Esimerkiksi Saksassa tuomioistuimien on katsonut naisen liittyneen Isis-järjestöön, kun hän matkusti neljän lapsensa kanssa Syyriaan elokuussa 2015. Hänen miehensä oli johtavassa asemassa oleva Isisin jäsen, joka hoiti taistelijoiden ja aseiden välitystä.

Terrorismi on yhteiskunnan toiminnalle vaarallinen ilmiö, minkä vuoksi rangaistusten riittävydestä huolehtiminen on perussuomalaisille tärkeää. Terrorismlainsäädäntömme ei saa olla muita valtioita löysempää. Suomesta ei saa tulla terroristien turvasatama.

Terrorismirikokset kuuluvat lakivaliokunnan tontille, ja käsitelimme siellä lakialoitetta, jossa ehdotetaan kansalaisuuslain muuttamista siten, että kansalaisuuden voisi menettää maanpetos-, valtiopetos- tai terrorismirikokseen syyllistymisen perusteella, jos henkilö on tuomittu vähintään kahden vuoden pituiseen vankeus- tai yhdistelmärankaistukseen. Tällä hetkellä Suomessa edellytyksenä on syyllistyminen rikokseen, josta on säädetty ankarimmaksi rangaistukseksi vähintään 8 vuotta vankeutta ja josta henkilö on saanut vähintään 5 vuoden ehdottoman vankeusrangaistuksen. Perussuomalaisina annoimme tukemme tälle ehdotukselle, mutta menisimme vielä pidemmälle. Mielestämme tuomitun rangaistuksen pituutta koskeva edellytys tulisi poistaa lainkohdasta kokonaan. Kaikilta terroristeilta pitää ottaa Suomen kansalaisuus pois. Kansalaisuuden poistamisen perusteena olevissa rikoksissa on kysymys rikoksista, joihin syyllistyminen kohdistuu aina vakavalla tavalla valtion elintärkeisiin etuihin, minkä vuoksi niihin syyllistymisen pitäisi mahdollistaa Suomen kansalaisuuden poistaminen riippumatta siitä, kuinka pitkä rangaistus teosta on tosiasiaa tuomittu. Suojelupoliisin tarpeen mukaisesti haluamme myös, että ulkomaa-laislakia muutetaan niin, että maahanmuuttajan pysyvä oleskelulupa voitaisiin peruuttaa ja maahantulokielto määrätä ulkomailla oleskelun aikana.

Arvoisa puhemies! Lopuksi suuret kiitokset edustaja Antero Laukkaselle ja edustaja Jari Kinnuselle, jotka olivat samalla linjalla kanssamme. On harmillista, että kokoomuksen eduskuntaryhmä hajosi eikä edustaja Marko Kilpi suostunut esittämiimme tiukennuksiin, jotta yhä useampi terroristi saataisiin oikeasti tuomittua. Vaikka hallitus ei ole valmiina menemään pidemmälle terrorismlainsäädännön tiukennuksissa, niin kyllä sitä toivoisi, että kokoomus vihdoinkin alkaisi kokonaisuudessaan heräämään tähän vakavaan tilanteeseen. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kaleva.

19.12 **Atte Kaleva kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Kun puhutaan näistä al-Hol-, Isis-äideistä, Isis-vaimoista, Isis-morsiamista, niin kuin nyt tuolla mediassa on puhuttu, niin silloin kyllä käytetään ikään kuin eufemismina tätä feminiiniä ”vaimo”, ”äiti”, ”morsian”. Kyseessä ovat jihadistit. Tämä on yksiselitteisesti niin, että nämä Isisin riveihin lähteneet, olivat he naisia, miehiä, isiä, äitejä, poikia, tyttöjä, keitä hyvänsä, he ovat jihadisteja.

Tänään täällä eduskunnassa meillä on ollut vieraana Nadia Murad, Nobel-palkittu jesiditaustainen nuori nainen, joka on joutunut erittäin hirvittävien tekojen uhriksi Isisin taholta. Hänet on myyty seksiorjaksi usealle miehelle, mutta ei ainoastaan näille miehille, vaan häntä on pidetty orjana myös näissä kotitalouksissa, ja siinä häntä ovat orjuuttaneet nämä Isis-naiset — Isis-jihadistit.

Tällainen kielenkäyttö, jos sillä pyritään hämähäyttämään sitä todellista tarkoituserää... — En minä sano, että kaikki nämä suomalaiset al-Hol-naiset, jotka siellä nyt ovat, olisivat pitäneet orjia, mutta heidän on täytynyt tietää, minkälaisen hirvittävän järjestön riveihin he

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

lähtevät, kun he sinne Syyriaan tai Irakiin sen matkan tekevät. Ei siitä ole voinut olla pienintäkään epäilystä, koska Isis, niin kuin äsken sanoin, propagandassaan ei millään tavoin pyrkinyt peittelemään sitä todellista luonnettaan. Päinvastoin he tekivät sen erittäin selväksi. Tämän takia kun me puhutaan täällä taikka yleensä mediassa puhutaan näistä jihadistiteista, niin puhutaan heistä jihadisteina.

Näihin al-Holissa oleviin ja sieltä jo Suomeen haettuihin Isis-palajiin tällä lainsäädännöllä tietenkään ei voida puuttua, koska tämä ei tietenkään ole taannehtiva lainsäädäntö. Mutta on tärkeää pitää huolta siitä, että jatkossa kun tällaisia tilanteita tulee — toivottavasti ei tule, mutta pahaa pelkään, että saattaa tulla — niin meillä on toimiva lainsäädäntö. Jos minä saisin päättää, niin jokaisen Isis-palajan tilalle otettaisiin kymmenen jesidinaista ja -lasta. Valitettavasti en sitä voi täällä päättää, mutta on tärkeää puhua heistä oikeilla nimillä: he ovat jihadisteja, eivät mitään Isis-morsiamia, -äitejä ja näin edespäin. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kankaanniemi.

19.15 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskustelu siitä, kuka kuuluu terroristijärjestöön, on todella meille ihan avainkysymys ja tärkeä kysymys, ja toivon, että meillä hallitus, oikeusministeriö ja sitten lakivaliokunta löytävät tähän jatkossa hyvin selkeät linjat, [Leena Meri: Kyllä me löydetään, mutta ministeri ei löydä!] ja varmaan seuraava hallitus, joka sitten on vähän toisenlainen näissä asioissa, hoitaa sen asian kuntoon.

Arvoisa puhemies! Palaan vielä hieman siihen 20 vuoden takaiseen presidentti Halosen tapaamiseen lakivaliokunnan kanssa. Siinä nousi esille silloin se ongelma, mikä järjestö on terroristijärjestö. Ja esimerkkinä presidentti käytti Hamasia, palestiinalaisalueella tai nimenomaan Gazan alueella toimivaa järjestöä. Hamas on poliittinen puolue, toimii poliittisena puolueena, oli vaaleissa silloin aikanaan ja menestyi erityisesti Gazan alueella. Sen lisäksi se on hyväntekeväisyysjärjestö, joka auttaa köyhiä ja jolla on muuta tällaista sosiaalista toimintaa, ja kolmanneksi se on sotilaallinen terroristijärjestö. Ja silloin sitten mietitään, minkälaisena sitä pitää kohdella noin kansainvälisesti, ja yleensä sitä presidentti silloin pohti, ja se on mielenkiintoinen ja tärkeä kysymys.

Tällaisia järjestöjä varmasti löytyy maailmasta. En tiedä, onko Isis tuolla alueella, missä se on toiminut, ollut varsinaisesti poliittinen puolue, mutta poliittinen voima kuitenkin tavalla tai toisella, ja ymmärtääkseni se on myös ollut hyväntekeväisyysjärjestön kaltainen, pyrkinyt sellaisella luomaan itsestään tiettyä mielikuvaa, mutta ennen kaikkea se on ollut äärimmäisen raaka terroristijärjestö, ja koska se on sitä ollut ja tehnyt valtavaa tuhoa ja väkivaltaa, niin sitä on sellaisena kohdeltava, ja siihen liittyneitä suomalaisia ja muunmaalaisia on kohdeltava silloin terroristeina, jos selvät todisteet on siitä, että he ovat olleet sen palveluksessa tavalla tai toisella. Ja tällaisen henkilön kaunisteleminen joksikin kiltiksi äidiksi on kyllä hyvin kyseenalaista.

Mutta tämä, minkä tässä halusin kertoa tuosta menneisyydestä ja nykypäivään peilaten, tuo eteen sen vaikeuden, joka taas näissä asioissa on. Ja tietysti, kun oikeusturvasta on aina pidettävä myös huoli, niin näitä asioita joudutaan tarkkaan pohtimaan, mutta niin, että terrorismille emme anna minkäänlaista sijaa emmekä hyväksyntää.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Meri.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

19.18 **Leena Meri ps:** Kiitos, arvoisa puhemies! Tuossa edustaja Vestman kyseli tästä valiokunnan mietinnöstä ja tästä kansainvälisestä vertailusta. Tämä perustuu oikeusministeriön meille antamiin selvityksiin ja johtopäätöksiin. Täällä itse lueskelin esimerkiksi ministeriön selvitystä, mielestäni tämä on sivulla 10. Kun on Saksan oikeuskäytäntöä vertailtu, niin ministeriö on meille kertonut, että vaikka rangaistussäännöksessä mainitaan teko tapana myös jäsenyys, niin ministeriön mukaan se on sitten edellyttänyt kuitenkin jonkin tyyppistä aktiivisuutta. Mutta nämä ovat tietysti tämän työryhmän kautta ministeriön valiokunnalle antamia näkemyksiä, joten jos näissä on jotakin tarkennettavaa, niin se on hyvin mielenkiintoista. Emmehän me tietenkään ole voineet, kun me emme osaa näitä kaikkia kieliä, itse käydä sitä lakikirjaa tutkimassa, ja kun ei ymmärrä sitä oikeusjärjestelmää, miten sitä tulkitaan. Mutta mielenkiintoinen tieto.

Kuten tuossa omassa puheenvuorossani äsken sanoin, niin minulle ja perussuomalaisille kyllä sopisi se, että me oltaisiin nyt se esimerkkivaltio. Miksi emme voi tässä olla maailman kunnianhimoisin, niin kuin olemme esimerkiksi tässä ilmastokurjistamisessa? Elikkä olisimme tässä maailman kunnianhimoisin, ja muut maat voisivat vedota Suomen hyvään terrorismilainsäädäntöön ja todeta, että kuten on Suomessakin, niin nythän mekin voimme, ja Suomi on sentään oikeusvaltio. Mutta en tiedä, miksi me emme koskaan uskalla olla ensimmäisiä tämän tyyppisissä asioissa, joissa kuitenkin puhutaan vakavasta rikollisuudesta ja toiminnasta, jossa — kuten olemme täällä puhuneet — kaiken tarkoitus on hyökätä muita vastaan, levittää vaarallista ideologiaa ja mahdollisimman paljon aiheuttaa henkilövahinkoja muille ihmisille.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vestman.

19.20 **Heikki Vestman kok:** Arvoisa puhemies! Palaan vielä kysymykseen siitä, minkä takia edes esitutkintoja terrorismirikoksista ei ole Suomessa käynnistetty, vaikka siihen ilmeisesti perusteita olisi ollut:

Viittaan tältä osin kaksi vuotta sitten julkaistuun Helsingin Sanomien artikkeliin, jossa suojelupoliisia ja valtakunnansyyttäjää oli haastateltu tästä kysymyksestä. Tämän artikkelin perusteella: ”Useampi HS:n haastattelema turvallisuusviranomaisen kokee, että valtakunnansyyttäjän toimisto vaatii niin sanotusti varman tapauksen ennen kuin se päättää aloittaa esitutkinnan tai nostaa syytteet.” Toisaalta valtakunnansyyttäjällä on esittänyt oman näkemyksensä seuraavaa: ”Toiviaisen mukaan on useita tapauksia, joissa keskusrikospoliisi ja syyttäjät eivät ole saaneet riittäviä tietoja suojelupoliisilta esitutkinnan aloittamiseksi. Toiviaisen mukaan tutkintaa ei tällöin voida lain mukaan aloittaa.”

Eli turvallisuusviranomaisilla ja valtakunnansyyttäjällä näyttää olevan erilaiset näkemykset siitä, minkä takia esitutkintoja ei aloiteta terrorismirikoksista, vaikka perusteita ilmeisesti olisi. Ja oli tämä syy kumpi hyvänsä, tässä on semmoinen kohta, joka täytyisi ehdottomasti ratkaista.

Pitäisin äärimmäisen tärkeänä, että hallitus selvittäisi tämän kysymyksen ja varmistaisi, että esimerkiksi tiedonvaihdon osalta turvallisuusviranomaisilla on riittävät toimivaltuudet, jotta tämäntyyppisissä koko yhteiskuntaan kohdistuvissa, vakavimmissa rikosmuodoissa tietoja saadaan eteenpäin, siten että rikosvastuu toteutuu.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tynkkynen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

19.22 **Sebastian Tynkkynen ps:** Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Tuossa aiemmin mainitsin tosiaan, että kiitän tiettyjä edustajia siitä tuesta, mitä me saimme perussuomalaisina kansanedustajina tähän vastalauseeseen. Tosiaankin haluan kiittää Antero Laukkasta ja Jari Kinnusta kokoomuksesta myöskin. On hyvin valitettavaa, että siellä ryhmä jakautui, mutta en tarkoittanut sillä, että teillä ei olisi mitään osuutta tähän asiaan, kun huomasin teidän reaktionne. Teidän lakialoitteenne, edustaja Vestman, oli siellä käsittelyssä, ja se oli mielestäni erinomainen lakialoite. Monesti kun näitä lakialoitteita tehdään, voi olla niin, että lähdetään ehkä siitä ikään kuin keskitiestä, että halutaan mahdollisimman iso porukka allekirjoittamaan niitä mukaan, ja joka ikinen tiukennus, mikä tehdään esimerkiksi vaikka terrorismilainsäädäntöön liittyen, on tarpeellinen. Nyt tässä vain ikään kuin menemme pidemmälle meidän omassa toiveessamme, johon myöskin edustajanne Kinnunen yhtyi ja myöskin kuulin välihuutona, että myöskin te olette sitä mieltä, että mennään sitten pidemmälle, jos ihmisillä on valmiutta mennä vielä pidemmälle. Ja myöskin tässä shout-outit annettakoon muutamille kokoomuksen edustajille.

Tiedän, että silloin kun tämä tulee käsittelyyn, olen lähes varma, että voimme luottaa siihen, että nämä niin sanotusti perinteistä kokoomusta edustavat ihmiset, kuten esimerkiksi te, edustaja Vestman, edustaja Rydman, edustaja Kinnunen, Oulusta kollegani edustaja Janne Heikkinen ja niin edelleen ja niin edelleen, varmasti tulevat olemaan näitten terrorismilainsäädännön tiukennusten puolesta, mitä lakivaliokunnassa esitimme, mutta varautukaa siihen, että valitettavasti teidän ryhmänne saattaa jakautua pahasti ja nämä niin sanotut liberaalisiin edustajat eivät sitten tule antamaan tukea edes teille itsellenne, teidän omalle aloitteelle.

Kun se tuli valiokuntaan, niin me olimme ne, jotka teimme ne kirjaukset sinne, se oli meidän kirjoittamamme, ja ihan viime hetkellä, aivan viime hetkellä, me saimme sitten myöskin teidän puoleltanne tukea. Eli tämmöistä tämä välillä siellä valitettavasti on, mutta suosittelen käymään näitä keskusteluja teidän eduskuntaryhmän sisällä. Uskoisin, että teiltä voitaisiin saada paljon isompaakin tukea. Voi olla, että välillä on niin, että ehkä edustajat eivät ole ihan loppuun saakka niin sanotusti perehtyneet siihen, miksi nämä asiat olisivat niin tärkeitä, ja uskon, että useammalta kokoomuslaiselta tätä tukea voitaisiin saada.

Mutta kiitokset teille erinomaisesta lakialoitteesta tähän asiaan liittyen.

No, arvoisa puhemies, mitä tulee yleisesti sitten tähän terrorismilainsäädäntöön, niin on hyvin, hyvin valitettavaa, että me olemme tässä tilanteessa Suomessa, että me joudumme Suomen eduskunnassa pohtimaan tällaisia asioita, siis ilmiöitä, jotka ovat tulleet ulkopuolelta Suomeen, ja sitten me käytämme täällä päiväkausia aikaa niin valiokunnissa, ministeriöissä kuin sitten myöskin täällä eduskunnan puolella, sitä arvokasta työaikaa, siihen, että pohdimme, miten me nyt toimimme niiden ihmisten kohdalla, jotka ovat täältä Suomesta lähteneet taistelemaan islamin nimissä toiseen maahan, heidän paluuseensa liittyen, heidän tuomitsemiseensa liittyen ja siihen, että osoitetaan se näyttö, että he ovat varmasti syyllistyneet näihin rikoksiin. Tämä on aivan järkyttävää.

Kun puhutaan siitä, että eihän vaikkapa monikulttuurisuudella ja maahanmuutolla ole minkäänlaisia vaikutuksia ja se on vain ihanaa, saadaan yhteisiä ruoka- ja pelihetkiä ja niin edelleen ja niin edelleen, niin tässä on jälleen kerran yksi sellainen päivä suomalaisen eduskunnan historiassa, kun me voidaan jälleen kerran todeta, että kyllä, sillä on negatiivisia vaikutuksia. Nämä ihmiset, joita tulee tuolta Lähi-idästä, jotka eivät suostu integroitumaan suomalaisen yhteiskuntaan vaan alkavat muodostamaan näitä varjoyhteiskuntia, riippumatta siitä, kuinka paljon me kotoutumiseen laitetaan rahaa, ovat niitä ihmisiä, joista juuri

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

CNN uutisoi, että Suomesta lähti suhteutettuna eniten näitä jihadisteja, näitä taistelijoita, tuonne Lähi-itään, sinne Isis-kalifaattiin — Suomesta. Ne olivat juuri näitä ihmisiä, joita oli tullut tänne, plus heidän vaikutuksensa alaisena olevaa lähipiiriä, josta osa saattoi olla jollain tavalla myöskin kantasuomalaisia. He toivat tämän ilmiön tänne.

Eli maahanmuutolla valitettavasti on tällaisia vaikutuksia, ja toivon, että seuraavan kerran, kun käydään näitä keskusteluja maahanmuutosta ja meitä perussuomalaisia jälleen kerran tullaan syyllistämään siitä: ”miksi te jaksatte puhua tästä aiheesta, kun ihan oikeasti maahanmuutto on Suomelle positiivinen asia...” Meidän on vain yksinkertaisesti pakko nostaa näitä asioita esille, koska ne seuraamukset me joudumme suomalaisena yhteiskuntana kantamaan, kun me otetaan ihmisiä tänne tällaisista kulttuureista.

On selvää, että kaikki ihmiset, vaikka Lähi-idästä tulevat, eivät tietenkään ole millään tavalla sellaisia, jotka tulisivat syyllistymään tämmöiseen toimintaan, tietenkin se on murto-osa, mutta sitten kun puhutaan taloudellisista kustannuksista, me nähdään vaikka Kelan puolella, että siellä se taakka on jo isompi. Me ihmiset ollaan kaikki erilaisia, mutta nämä ovat todellisia ilmiöitä, mitä me joudutaan kohtaamaan sen jälkeen, kun me se päätös tehdään, että me otetaan ihmisiä.

Tässä täysistunnossa aikaisemmin käytiin keskustelua tästä lisäbudjetista, jossa esimerkiksi kiintiöpakolaisten määrää tultiin nostamaan — se oli se 450 — ja jälleen kerran me ei voida tietää, tuleeko sitäkin kautta sellaisia ihmisiä, jotka pystyisivät syyllistymään tähän toimintaan myöhemmin. Siksi tuossa aikaisemmissa puheenvuoroissa puhuimme myöskin siitä, että olisi parempi auttaa ihmisiä siellä kriisialueilla eikä sitten täällä kalliisti.

Tässä ajatuksia yleisesti siihen, että joudumme puuttumaan näihin terrorismiasioihin Suomessa, mikä on ihan käsittämätöntä. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vestman.

19.28 **Heikki Vestman kok:** Arvoisa puhemies! Olen itse ymmärtänyt opposition parlamentaarisen tehtävän sellaiseksi, että siinä haastetaan hallitusta eikä toisia oppositiopuolueita ainakaan niin kuin ensisijaisesti, mutta haluan käyttää tämän tilaisuuden ja kiittää edustaja Tynkkystä ja muita perussuomalaisia edustajia lakivaliokunnassa, että olette asettuneet tukemaan tätä tekemääni lakialoitetta siitä, että terroristiryhmän toimintaan osallistuminen hyvin kattavasti kriminalisoitaisiin. Tämän meidän lakialoitteemme esimerkkinähän nimenomaan on ollut Norjan säännös, jonka johdosta ja perusteella, kuten toitte esille, on nimenomaan tuomittu terrorismirikoksesta henkilö, joka on hoitanut lapsia, tehnyt ruokaa ja pessyt pyykkiä, koska tällä toiminnalla on tosiasiaa vaikuttettu terroristiryhmän rikolliseen toimintaan myönteisesti. Eli siinä mielessä tämä teidän vastalauseenne vastaa käytännössä tätä tekemääni lakialoitetta, ja siitä kiitän.

Haluan vielä kiittää myös siitä, että tässä teidän vastalauseessanne on asetettu tukemaan Sipilän hallituksen vuoden 2019 alussa toimenpideohjelmassa tehtyä esitystä siitä, että ulkomaalaislakia tulee muuttaa siten, että pysyvä oleskelulupa voidaan peruuttaa ja maahan-tulokielto määrätä ulkomailla oleskelun aikana. Tämä todella oli Sipilän hallituksen toimenpideohjelmassa, joka valmisteltiin kokoomuslaisen sisäministeri Mykkäsen johdolla ja toimesta, ja on valitettavaa, että tämä vasemmistohallitus ei ole tätä tärkeätä ulkomaalaislain muutosta vienyt eteenpäin, jota, kuten aiemmin totesin, myös suojelupoliisi on toivonut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Vielä edustaja Tynkkynen.

19.30 **Sebastian Tynkkynen ps:** Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Meillä kyllä nyt poikkeavat käsitykset siitä, mitä parlamentarismi on. Parlamentarissahan ei rajoiteta sitä, keneen voi suhtautua kriittisesti. On niin, että usein se kritiikki kohdistuu nimenomaan hallitukseen, ollaan vastavoimana, mutta parlamentarismiin kuuluu myöskin se, että joissakin valtioissa, kuten Venäjällä esimerkiksi, löytyy niin sanottua valeoppositiota. Saa daan näyttämään asia siltä, että ikään kuin olisi oikea oikeusvaltio, jossa sitten vastustetaan hallitusta, vaikka toisin sanoen monesti tilanne on se, että sieltä oppositiosta itse tuetaan hallitusta. Ja jos on sellainen tilanne Suomessakin, että me näemme, että oppositiopuolueista esimerkiksi kompataan hyvin voimakkaasti punavihreätä hallitusta, niin kuin vaikka nyt on ollut kokoomuksen osalta siellä valiokunnassa — me emme saaneet sellaista tukea kuin mitä me salikeskustelussa olemme saaneet — niin on hyvin loogista, että me myöskin nämä epäkohdat tuomme esille. Ja on hyvin valitettavaa, että hyvin usein itse asiassa joudumme yksin täällä — ei aina, esimerkiksi EU:n elpymispakettikeskustelussa oli niin, että me saimme osalta teistä tukea, emme olleet aivan yksin, mutta jälleen kerran toinen osa lähti sitten komppaamaan hallitusta, ja näin ollen sitten te ja hallitus ajatte yhteistä linjaa ja silloin on hyvin loogista parlamentarismissa suhtautua kriittisesti myöskin siihen. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.